

ÅS KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Hovedutvalg for helse og sosial har møte på Moer sykehjem

26.09.2013 kl. 18:30

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken er unntatt offentlighet eller møtet lukkes i henhold til lov.

Saksdokumentene ligger til offentlig gjennomsyn på rådmannskontoret. Innkallinger og protokoller legges til gjennomsyn på servicetorget og bibliotekene, og publiseres på www.as.kommune.no.

- Omvisning på Moer sykehjem for utvalgsmedlemmene fra kl.18.30 til ca.kl.19.00.
- Orienteringer v/helse- og sosialsjef.

Saksliste:

HS-sak 22/13	12/1414	s.3
<u>TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2013</u>		
HS-sak 23/13	12/1409	s.6
<u>BUDSJETTREGULERINGER 2.TERTIAL 2013</u>		
HS-sak 24/13	13/2131	s.13
<u>SAMHANDLINGSREFORMEN 2013 - SYKEHJEMSDRIFT OG HJEMMETJENESTENE I ÅS KOMMUNE</u>		
HS-sak 25/13	13/2130	s.19
<u>VIDEREFØRING AV SAMARBEIDSAVTALE - AKTIVT OPPSØKENDE BEHANDLINGSTEAM I FOLLO - ACT TEAM</u>		
HS-sak 26/13	13/1654	s.26
<u>MOT I ÅS KOMMUNE - "ET LOKALSAMFUNN MED MOT"</u>		

Ås, 18.09.2013	Eventuelt forfall eller inhabilitet meldes på tlf. 64 96 20 07 eller e-post politisk.sekretariat@as.kommune.no v/Jan Einbu. (Det sendes personlig svar på mottak av e-post. Telefonbeskjed må gis dersom svar ikke er mottatt innen rimelig tid).
Anne Odenmarck, leder	Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

DELEGERTE VEDTAK

01.08.2013 – 09.09.2013 Utvalg: DEL-HS. Delegert helse- og sosialsjef.

1. **SAK NR: 61/13**
Melding om delegert vedtak – serveringsbevilling, Burger King.
Dato: 13.08.2013, Sted: Sjøskogerveien 7, Vinterbro senter.
2. **SAK NR: 62/13-1**
Melding om delegert vedtak – søknad om utvidet skjenkebevilling.
Dato: 22.08.2013, Sted: Kafé Noi, Søker: Ivar Dahl Hansen.
3. **SAK NR: 62/13-2**
Melding om delegert vedtak – søknad om skjenkebevilling for enkelt anledning.
Dato: 10.08-17.08.2013, Sted: underv.lokaler,Campus Ås, Søker: Bård Tollefsen.
4. **SAK NR: 63/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om skjenkebevilling for en enkelt anledning.
Dato: 23.08.2013, sted: Ås Kulturhus, Søker: Myfanwy Moore.
5. **SAK NR: 64/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om ambulerende skjenkebevilling.
Dato: 23.08.2013 Sted: Sørhellinga - UMB, Søker: Marion Svendsen.
6. **SAK NR: 65/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om ambulerende skjenkebevilling. Dato:
21.09.2013, sted: Kafé Noi-Bryggerhuset, søker: Roger Dennis Jensen.
7. **SAK NR: 66/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om ambulerende skjenkebevilling.
Dato: 10.10.2013, Sted: Jordfagskantene-UMB, Søker: Linn Hammernes.
8. **SAK NR: 67/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om ambulerende skjenkebevilling.
Dato: 04.10-05.10.2013, sted: UMB TF102 fløy III, Kajaveien 11. søker: UMB Gaming
v/Steffan Kvilhaug Kinn.
9. **SAK NR: 68/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om ambulerende skjenkebevilling.
Dato: 21.09.2013, sted: Ås Seniorsenter/kulturhuset, Søker: Ås og Vestby musikkorps
v/Ingeborg Bihaug.
10. **SAK NR: 69/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om ambulerende skjenkebevilling. Dato:
11.09.2013, sted: TF-kvartalet-TF102 UMB , søker: danseforeningen DÅs v/Andrea
Fæste.
11. **SAK NR: 70/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om bevilling for en enkelt anledning.
Dato: 14.09.2013, Sted: Ås kulturhus, Søker: Myfanwy Moore.
12. **SAK NR: 71/13**
Melding om delegert vedtak – søknad om skjenkebevilling for en enkelt anledning.
Dato: 21.09.2013, Sted: Galleri D6, Drøbakveien 6, Søker: Ulla Ystehede.

HS-sak 22/13**TERTIALRAPPORT 2. TERTIAL 2013**[Gå til saksliste](#)[Neste sak>>](#)

Saksbehandler: Emil Schmidt	Arkivnr: 145 &14	Saksnr.: 12/1414
Utvalg	Utv.nr.	Møtedato
Formannskapet	54/13	25.09.2013
Hovedutvalg for helse og sosial	22/13	26.09.2013
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	38/13	26.09.2013
Hovedutvalg for teknikk og miljø	70/13	26.09.2013
Administrasjonsutvalget	12/13	25.09.2013
Arbeidsmiljøutvalget	/	24.09.2013

Rådmannens innstilling:

2. tertialrapport 2013 tas til orientering.

Rådmannen i Ås, 18.09.2013

Trine Christensen

Tidligere politisk behandling:

Ingen

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

AMU

Administrasjonsutvalget

Hovedutvalg for helse og sosial

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Hovedutvalg for teknikk og miljø

Kontrollutvalget (uttalelse)

Formannskapet

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken: (separat dokument sendt alle utvalg 18.09.2013)

2. tertialrapport 2013

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg:

Ingen

Utskrift av saken sendes til:

Rådmannens ledergruppe

SAKSUTREDNING:

Tertialrapportene er bygd opp etter samme struktur som handlingsprogram 2013 - 2016. I tertialrapporten rapporteres det på følgende:

- Økonomi
- Tiltak beskrevet i handlingsprogrammet
- Oppfølging av vedtak
- Planoversikt

2. tertialrapport er en forenklet tilbakerapportering på målsettinger i vedtatt handlingsprogram og økonomiplan. Da det er vedtatt mange mål med tilhørende tiltak, gis det ikke en uttømmende rapportering på hvert enkelt tiltak. Der det imidlertid er avvik mellom vedtatte tiltak og faktisk gjennomføring, blir dette rapportert. Mål og tiltak der det har vært aktivitet i perioden, og strategier og tiltak med høyt politisk fokus som er gjennomført fra mai til august, er også trukket frem. Nedenfor gis et kort sammendrag av de viktigste sakene i 2. tertial.

Økonomi

Vedtatt budsjett etter 1. tertial innebærer et netto driftsresultat på 0,7 %. Ny prognose etter 2. tertial innebærer fortsatt et netto driftsresultat på 0,7 %, men det er usikkerhet til anslaget. Utgiftene til helse og sosial kan bli høyere enn budsjettet, men dette kan utlignes ved at skatteinngang og finansinntekter kan bli høyere enn budsjett.

Samhandlingsreformen

Status per 2. tertial viser at samhandlingsreformen og nye ressurskrevende brukere innebærer behov for økte tjenester. Ås kommune har et stramt budsjett som følge lavt inntektsnivå. Det er derfor behov for å justere tjenestenivå og tjenestetilbudet, når veksten i brukere og deres behov øker mer enn forutsatt.

Effektivisering av kontorlokaler

KOSTRA-tall viser at Ås kommune har en høy andel kvadratmeter per innbygger til administrasjonslokaler. Dette har sammenheng med at bygningene kommunen disponerer til kontorlokaler ikke er tidsmessige og optimalt utnyttet. Det arbeides nå med tiltak for å effektivisere kontorbruken på rådhuset og på Rådhusplassen 29 (Erik Johansen bygget). Flere deler kontorer, og det vurderes mindre ombygginger for økt arealeffektivitet. På Rådhusplassen 29 er det dialog med huseier om omdisponering av arealer for å bidra til mer effektive og tidsmessige lokaler.

Effektivisering av administrative prosesser

Ås kommune er inn i en periode med høy utviklingstakt på effektivisering av administrative prosesser. Fokuset er på forenkling og automatisering av prosesser, styrket internkontroll, samt overgang til fullelektroniske løsninger.

Etablering av nye barnehager

Det ble i 1. tertial vedtatt opprettelse av 59 midlertidige barnehageplasser; 14 småbarnsplasser i Solberggtunet barnehage, 25 plasser for barn 3 – 6 år i SFO-lokalene på Brønnerud skole og 20 plasser i den gamle skolebygningen (gule huset) på Nordby skole. Plassene stod ferdig i slutten av august. Kommunen har full

barnehagedekning og har kunnet ta opp barn født t.o.m. oktober 2012. I tillegg er det også noen ledige plasser som vil bli tildelt utover året.

Bibliotek Vinterbro senteret

Samlingen på Nordby ble før sommerferien kodet om som forberedelse til bruk i utlånsautomater. Hele filialen er pakket og klar til flytting. Klargjøring av de nye lokalene på Vinterbro har pågått i hele sommer, med byggearbeid, maling og gulvlegging. Kabling skjer i disse dager. Vi håper på åpning i månedsskiftet september/oktober.

Konklusjon:

Rådmannen anbefaler at 2. tertialrapport 2013 tas til orientering.

HS-sak 23/13**BUDSJETTREGULERINGER 2.TERTIAL 2013**[Gå til saksliste](#)[<<Forrige sak](#)[Neste sak>>](#)

Saksbehandler: Emil Schmidt	Arkivnr: 153	Saksnr.: 12/1409
Utvalg	Utv.nr.	Møtedato
Administrasjonsutvalget	13/13	25.09.2013
Formannskapet	55/13	25.09.2013
Hovedutvalg for helse og sosial	23/13	26.09.2013
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	39/13	26.09.2013
Hovedutvalg for teknikk og miljø	71/13	26.09.2013
Kommunestyret	/	

Rådmannens innstilling

Budsjettregulering foretas i henhold til tabell 1 og 2.

Rådmannen i Ås, 18.09.2013

Trine Christensen

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for helse og sosial
Hovedutvalg for oppvekst og kultur
Hovedutvalg for teknikk og miljø
Administrasjonsutvalget
Formannskapet
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken:

Tabeller og kommentarer for budsjettreguleringer – drift og investering

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg: Ingen.

Utskrift av saken sendes til:

Etatssjefer
Økonomiavdelingen
Revisjonen
Plankomiteen

SAKSUTREDNING:**Fakta i saken:**

Med bakgrunn i vedtatt handlingsprogram var det budsjettert et netto driftsresultat på 2,2 %. Budsjetreguleringene som ble vedtatt 1. tertial 2013 medførte at netto driftsresultat ble nedjustert til ca. 0,7 %.

Det er behov for enkelte justeringer i budsjettet pr. 2. tertial. Rådmannen foreslår at nye behov i all vesentlighet dekkes inn gjennom omprioriteringer for å hindre ytterligere svekking av driftsresultatet. Tiltakene i 2.tertial medfører at ny prognose for driftsresultat fortsatt forblir på ca. 0,7 %.

Skatt og rammetilskudd

Pr 2. tertial 2013 har Ås kommune en skatteinntang på 266 mill. kroner. Dette utgjør 64,3 % av budsjettert skatteinntang for hele året. I samme periode i fjor var skatteinntangen på 63,11 % av regnskapsført skatt for hele 2012. Periodisert skatteinntang hittil i år er dermed noe over nivået i fjor. Follo kemnerkontor har imidlertid anslått at skatteinntangen kan bli 8 mill. kroner lavere enn det Ås kommune har budsjettert. Våre egne prognoser antyder imidlertid at nivået kan bli noe høyere enn budsjettert. Det er dermed fortsatt usikkerhet knyttet til skatteinntangen for hele året.

Lån

Rentenivået har gått ned i 2013, blant annet som følge av fortsatt uro i verdensøkonomien og lave vekstutsikter. Renteutgiftene for 2013 anslås derfor å bli noe lavere enn budsjettert, Samtidig reduseres kommunens renteinntekter ved nedgang i rentenivået. Fortsatt høy overskuddslikviditet som følge av at planlagte investeringer er utsatt i tid, bidrar imidlertid til å kompensere for redusert rentenivå. Det anslås derfor at renteinntekter blir omtrent som budsjettert.

Kapitalforvaltning

Status per 2. tertial viser en avkastning på Ås kommunes kapitalforvaltning på 4,7 % eller 8,4 mill. kr. Det er budsjettert med en avkastning på 7,2 mill. kroner eller ca. 4 % i 2013. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til denne posten, men hittil i år er avkastningen betydelig høyere enn periodisert budsjett og budsjettert avkastning for hele 2013. Eventuell meravkastning er av kommunestyret vedtatt avsatt til styrking av bufferfond.

Behov for regulering av driftsbudsjettet for etateneSentraladministrasjonen:*Seniorpolitiske tiltak*

I opprinnelig budsjett var det avsatt 2,1 mill til seniorpolitiske tiltak. I 1.tertial ble det tilført 1 mill. kroner ekstra. Nye beregninger viser at ordningen blir dyrere og det er nå behov for å tilføre ytterligere 500 000 kroner. Utgiftøkningen skyldes i hovedsak at prosessen for å implementere innsparingstiltakene har tatt lengre tid enn forutsatt.

Den interne prosessen er nå avsluttet og rådmannen fremmer derfor en egen sak for justering av seniorpolitiske tiltak. Ordningen er i dag underfinansiert. Dersom den skal videreføres som i dag, må det tilføres friske midler til ordningen. Med den stramme budsjettsituasjonen kommunen har, er det behov for å se på justeringer i ordningen som reduserer kostnadene.

Ålerudmyra

Rådmannen har tidligere i år orientert om behovet for en grundig økonomisk og juridisk gjennomgang for å sikre ivaretagelse av kommunens interesser knyttet Ålerudmyra skytebane. Utgiftene som medgår til dette arbeidet er 300 000 kroner og foreslås finansiert med bruk av disposisjonsfond.

Helse og sosial:

Omdisponering av 1:1 tiltak

Det er opphørt et 1:1 tiltak. Det er behov for å omdisponere midlene til andre tiltak som gjelder ressurskrevende brukere.

Oppvekst og kultur:

Kulturhuset

Det er behov for å nedjustere budsjettinntektene for Kulturhuset i Ås. Budsjettendringen er et resultat av lavere oppmøte på kulturarrangementer enn forutsatt. Mer detaljert informasjon og aktivitetsstatistikk framgår av Tertialrapporten 2.tertial, vedlegg 1.

Biblioteket på Nordby

Det etableres en ny bibliotekfilial på Vinterbro. Prosjektkostnadene knyttet til etableringen har vært høyere enn budsjettet og det foreslås omdisponert midler fra drift til investeringsprosjektet.

Voksenopplæringen

Rådmannen har i budsjettet for 2013 budsjettet med å bruke 1,88 mill. kroner av Voksenopplæringens opparbeidede fond til kjøp av undervisningsplasser fra Ski kommune. Disse midlene er imidlertid tenkt brukt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere. Midlene omdisponeres derfor fra kjøp av plasser fra Ski kommune til finansiering av norsk og samfunnskunnskap.

Teknikk og miljø:

Oppgradering av Lysanlegget Ås stadion blir noe dyrere enn tidligere prosjektet. Foreslås omdisponert midler fra drift til investeringsprosjektet.

Behov for regulering av investeringsbudsjettet

1 Inventar og utstyr Biblioteket

Det foreslås å overføre 100.000,- fra E-bøker, prosjekt 0236 samt å overføre 200.000,- fra drift til prosjektet 0221 da dette får et merforbruk grunnet manglende avklaringer om tilstanden bygget skulle være i ved overtagelse.

2 Utbedring lysanlegg på Ås stadion

Utskiftning av lyskildene tilkommer med 70.000,- Dette foreslås å ta fra drift.

Beskrivelse av nye forslag til endringer i investeringsbudsjettet framgår av tabell 2 med tilhørende kommentarer.

Vurdering av eventuelle økonomiske konsekvenser:

Rådmannens forslag til budsjettreguleringer innebærer at prognosen for netto driftsresultat forblir uendret på ca. 0,7 %.

Konklusjon med begrunnelse:

Budsjettregulering foretas i henhold til tabell 1 og 2.

Tabell 1 omfatter budsjettreguleringer innen drift som omfatter nye tiltak og reelle omprioriteringer.

Tabell 1. Budsjettreguleringer drift			Tidl. saks-beh.	Regnskap 2012	Oppr. budsjett 2013	Rev. budsjett 2013	Endring	Nytt rev. budsjett
Sentraladministrasjonen								
1.	10*.1504.180	Lønn seniortillegg		2 876	2 112	3 112	500	3 612
2.	127000.1630.180	Konsulenttjenester		295	0	0	125	125
3.	127010.1630.180	Juridiske tjenester		0	0	0	175	175
4.	194000.1630.100	Bruk av disposisjonsfond generelt					-830	-300
Oppvekst og kultur								
5.	16*.2082.386	Redusert inntekt kulturhuset		-311	-1 042	-1 042	300	-742
6.	195000.2105.213	Bruk av bundet driftsfond VO		0	-1 880	-1 880	1 880	0
7.	195000.2108.213	Bruk av bundet driftsfond VO		0	0	0	-1 880	-1 880
8.	124000.2430.370	Biblioteket overføring fra drift til investering		37	23	223	-200	23
Helse og sosial								
9.	10*.3480.254	Lønn 1:1 tiltak, prosj 1319		0	19 028	19 548	-2 105	17 443
10.	10*.2390.201	Lønn 1:1 tiltak, prosj 1319		0	11 481	12 033	490	12 523
11.	10*.3480.254	Lønn 1:1 tiltak		0	19 028	19 548	1 615	21 163
Teknikk og miljø								
12.	12*.68*.381	Til investering i Lysanlegg Ås stadion		1169	1481	1485	-70	1411
Sum netto endringer							0	

Kommentarer budsjettreguleringer drift 2.tertial 2013

Sentraladministrasjonen

1. Kostnaden til seniortiltak anslås til å bli kr 500.000 høyere enn revidert budsjett da nye seniorpolitiske tiltak ikke rekker å få innvirkning på 2013 budsjettet.
2. Konsulent tjenester knyttet til Ålerudmyra skytebane.
3. Juridiske tjenester knyttet til Ålerudmyra skytebane.
4. Bruk av fondsmidler for å dekke kostnader knyttet til nye behov. Dette er i hovedsak en udisponert andel av enhetenes overskudd overført fra 2012.

Oppvekst og kultur

5. Kulturhusets inntekter nedjusteres som følge av lavere enn budsjettert oppmøte til kulturarrangementer.
6. Omdisponering av bruken av fondsmidler innenfor rammen til Ås voksenopplæring.
7. Fondsmidlene brukes på tilbud gjeldende norsk og samfunnskunnskap i stedet for kjøp av timer fra andre kommuner i forbindelse med grunnskoleopplæring, må sees i sammenheng med punkt 6.
8. Biblioteket fikk midler til drift av det nye biblioteket. Det foreslås nå å overføre disse midlene fra drift til investering for å dekke overforbruket i forbindelse med oppstart av ny avdeling på Vinterbro.

Helse og sosial

9. Opphør av 1:1 tiltak ved hjemmetjenesten sør med 3,24 stillinger. 1,0 stilling skal overføres til Tunveien barnehage og 2,24 omdisponeres til nytt tiltak. Se punkt 9 og 10.
10. Lønnsmidler til 1:1 tiltak i Tunveien barnehage, midler overføres fra hjemmetjenesten Sør.
11. Omdisponering av lønnsmidler til nytt 1:1 tiltak ved hjemmetjenesten sør, tilsvarende 2,24 stillinger.

Teknikk og miljø

12. Det er behov for overføring fra drift til investering, da prosjekt 0501 Lysanlegg Ås stadion blir noe dyrere enn prosjektert.

Tabell 2 omfatter budsjettreguleringer i investeringsbudsjettet.

Tabell 2. Budsjettreguleringer investering		Ref. ved-tak	Regnskap 2012	Rev. Budsjett 2013	Endring i budsjett 2013	Nytt rev. Budsjett 2013	Total ramme
1	Inventar og utstyr Biblioteket						
	0221 – Inventar biblioteket	Inventar og utstyr Nordby filial	-	708	400	1108	1108
	0103 – Mindre inv prosjekter			751	-100	651	651
	0236 – E-bøker biblioteket	Nordby filial	-	150	-100	50	50
		Overføring fra drift, jf. budreg. drift pkt. 8.			-200		
2	Utbedring lysanlegg på Ås stadion						
	0501 - Lysanlegg Ås stadion.	Vedlikehold/ Rehabilitering	-	530	70	600	600
		Overføring fra drift, jf. budreg. drift pkt. 12.			-70		

Kommentarer budsjettreguleringer investering 2.tertial 2013

1 Inventar og utstyr Biblioteket

Det foreslås å overføre 100.000,- fra E-bøker, prosjekt 0236 samt å overføre 200.000,- fra drift til prosjektet 0221 da dette får et merforbruk grunnet manglende avklaringer om tilstanden bygget skulle være i ved overtagelse.

2 Utbedring lysanlegg på Ås stadion

Utskiftning av lyskildene tilkommer prosjektet med 70.000,-. Dette foreslås overført fra drift.

HS-sak 24/13**SAMHANDLINGSREFORMEN 2013 -****SYKEHJEMSDRIFT OG HJEMMETJENESTENE I ÅS KOMMUNE**[Gå til saksliste](#)[<<Forrige sak](#)[Neste sak>>](#)

Saksbehandler: Marit Roxrud Leinhardt

Arkivnr: G00 &20

Saksnr.: 13/2131

Utvalg**Utv.nr.****Møtedato**

Hovedutvalg for helse og sosial

24/13

26.09.2013

Rådmannens innstilling:

Sak om status for samhandlingsreformen i Ås kommune pr. 2 tertial, tas til orientering.

Ås, 18.09.2013

Trine Christensen

Tidligere politisk behandling:**Avgjørelsesmyndighet:**

Hovedutvalg for helse og sosial

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for helse og sosial

Vedlegg som følger saken trykt:

Ingen

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

Ingen

Utskrift av saken sendes til:**SAKSUTREDNING:****Fakta i saken:**

Samhandlingsreformen trådte i kraft 01.01.2012. Selv om kommunen i 2011 hadde fått erfare litt av hva samhandlingsreformen ville bli, samt at kommunen forberedt seg godt, har 2013 vært svært utfordrende.

Ahus

Ahus har ved en rekke anledninger meldt Ås kommune om «grønn beredskap» i 2013. Det vil si at sykehuset sender ut pasienter 24 timer pr døgn / 365 dager pr år.

Med dette har kommunen måtte bemanne opp sykehjemmet, klar for å ta i mot ekstra pasienter. I verste fall betyr dette korridorpasienter ved kommunenes sykehjem.

Follokommunene sendte den 11.07.2013 Ahus et felles brev med følgende innhold:

Viser til epost av 10.07.13 hvor Ahus varsler beredskap fra og med 09.07.13, kl. 18.30.

Sykehuset ber kommunene ta ut pasientene straks de blir meldt utskrivningsklare fra Ahus sine sengeområder, dette under henvisning til at «akutfunksjonen er truet, først og fremst på grunn av høyt pasientbelegg på sengeområder, stor pågang av pasienter som har behov for Øhjelpoperasjoner og stort press på intensiv og medisinsk overvåking».

I eposten vises det blant annet til avtalen som kommunene har inngått med Ahus rundt samarbeidet i beredskapssituasjoner. Delavtalen som de fleste kommunene mente skulle gjelde krise- og katastrofeberedskap, har en setning med følgende ordlyd: «Dersom det er fare for at sykehuset ikke kan overholde plikten til å yte øyeblikkelig hjelp på grunn av overbelegg, tar kommunene ut utskrivningsklare pasienter samme dag.» De færreste kommunene hadde tenkt seg denne delen av avtalen benyttet som følge av generelle kapasitetsproblemer på Ahus.

Såkalt «grønn» beredskap har vært varslet kommunene en rekke ganger gjennom det siste halvåret. For å være imøtekommende og av hensyn til at innbyggerne skulle sikres et forsvarlig akutttilbud, har kommunene gjort sitt ytterste for å ta ut de meldte utskrivningsklare pasientene.

Erfaringer tilsier at denne pasientgruppe har vært langt sykere enn de utskrivningsklare pasientene som ellers har blitt meldt. Dette har vært utfordrende for kommunene både av hensyn til kompetanse og forsvarlighet, men også kapasitet. Vi stiller nå spørsmål ved om Ahus i dagens situasjon, er berettiget til å benytte seg av beredskapsavtalen som sitert over. Overbelegg kan etter vårt syn ikke være begrunnelsen all den tid sykehuset har valgt å stenge en rekke sengeplasser av hensyn til sommerferieavviklingen. Vi tør minne om at kommunene kjører full drift til tross for ferieavvikling, men da med bruk av mye sommervikarer som ikke besitter samme kompetansen som det faste personalet. Legedekningen er dessuten sterkt redusert. At sykehuset da melder beredskap og dermed vil sende flere og dårligere pasienter ut til kommunen, oppleves å være en risiko for forsvarligheten i tilbudet og en uheldig bruk av samarbeidsavtalen, da det ikke tas hensyn til at også kommunene har utfordringer knyttet til feieravviklingen.

Av hensyn til kommunenes egen kapasitet og av forsvarligheten i pasienttilbudet, vil follokommunene med dette formidle at vi motsetter oss at beredskapsavtalen benyttes så lenge Ahus holder sengeplasser sommersengt. Vi hadde forutsatt at Ahus, på samme måte som kommunene, hadde planlagt for full drift også i sommermånedene. Dette spesielt i lys av de kapasitetsproblemene om har fremkommet gjennom det siste året.

Vi vil på bakgrunn av det ovenfor beskrevne, kun forholde oss til den ordinære samarbeidsavtalen om helhetlig pasientforløp. Dersom sykehuset tar i bruk alle sine senger vil vi selvsagt også forholde oss til ordlyden i beredskapsavtalen.

Av hensyn til samhandlingen ber vi om tilbakemelding på:

- Ahus sin vurdering av bruken av beredskapsavtalen og henvisningen til overbelegg, i en tid hvor sykehuset holder sommerstengte plasser.
- Antallet sengeplasser som holdes stengt av hensyn til sommerferieavviklingen

Brevet utløste et møte mellom Ahus ledelse og rådmennene i Akershus samt aktuelle bydeler i Oslo. Det ble enighet om at grønn beredskap kun varsles til de kommuner sykehuset vet det er aktuelt å sende hjem pasienter. Dette for å tone ned bruk av beredskap der det ikke handler om akutte tiltak for alle.

Moer sykehjem i 2013

Selv om sykehjemmet i stor grad har klart å ivareta mengden pasienter som er utskrivningsklare fra sykehus, har dette fått konsekvenser for driften og ikke minst økonomien av sykehjemsavdelingene. Så langt i år har kommunen ca. 30 overliggerdøgn ved Ahus.

Sykehjemmet har i 2012 / 2013 gjennomført en vellykket omorganisering. Sykehjemmet har nå 4 avdelingssykepleiere knyttet direkte til hver sin avdeling. Hver avdeling består av 22 / 23 pasienter med unntak av medisinsk korttidsavdeling som består av 20 pasienter på korttids plass og 11 pasienter på langtids plass. Avdelingssykepleier har kontor på avdelingen, og det oppleves som en fordel at leder er nær der tjenesten gis. Lederen har større mulighet til å følge opp personal- og pasientutfordringer umiddelbart.

Avdelingssykepleier har delegert personal-, drift- og økonomiansvar. Økonomiansvaret vil si å ha ansvar for fastlønn og variabel lønn knyttet til avdelingen. Det økonomiske ansvaret til avdelingssykepleierne er begrenset i den nye organiseringen ifht hvordan det økonomiske ansvaret var før omorganiseringen. Ansvaret for økonomi ifht resten av driften av Moer sykehjem, samt det helhetlige overordnede ansvar, er plassert hos enhetsleder. Avdelingene har også fagkoordinator. Fagkoordinatoren er utdannet sykepleier med utvidete oppgaver ifht et overordnet faglig ansvar på avdelingen. Fagkoordinator er med i stell hele dagen, og har ansvar for samtaler med pårørende, ansvar for fagutvikling på avdelingen, gruppemøter med fokus på fagutvikling, oppfølging med leger, sykehus, lab, mm. Fagkoordinatorene på sykehjemmet samarbeider også med utarbeidelse av rutiner og kvalitetsarbeid.

Langtidsavdelingene har en pleiefaktor på 0,82 (Anbefalt pleiefaktor ca. 0,92-0,94). Medisinsk korttidsavdeling har en pleiefaktor på 1,09. Pleiefaktor er stillingshjemler tilknyttet avdelingen + administrasjonen tilknyttet sykehjemmet og viser antall ansatte pr pasient.

Antall pasienter etter utvidelse av medisinsk korttidsavdeling (2AB):

1AB: 23 pasienter

2AB: 31 pasienter

1CD: 22 pasienter

2CD: 22 pasienter

Totalt 98 pasienter.

Det er planlagt for 99 pasienter når alle 19 dobbeltrom er benyttet.

Det erfarer at pleiefaktoren på langtidsavdelingene er for lav. Dette ser man blant annet i form av et for høyt sykefravær. Avdeling 2AB ble i 2012 tilført 1,8 årsverk. Dette ført til at sykefraværet gikk ned fra ca. 20 % til nå ca. 4 %. Det er å anta at sykefraværet på langtidsavdelingene også vil gå ned hvis grunnbemanningen øker.

- Flere psykiatri / demenspasienter – sammensatte diagnoser.

I løpet av 2012 / 2013 har sykehjemmet oftere enn tidligere opplevd å få pasienter med psykiatri som hoveddiagnose eller som en kombinasjon med demens. Dette er ofte svært utfordrende pasientgruppe som må skjermes fra andre pasienter. Det kan være vanskelig å medisinerer denne pasientgruppen, så miljøarbeid kan bli eneste virkemiddelet. På grunn av lite handlingsrom i grunnbemanningen resulterer dette ofte i 1:1 bemanning i hele eller deler av døgnet. Dette avgjøres etter atferdsregistrering. Man setter inn 1:1 kun der dette er eneste mulige måte å behandle pasienten på. Dette vurderes av lege og sykepleier, og enhetsleder kontaktes alltid for godkjenning. I 2012 / 2013 har en pasient til tider vært i behov av 2:1 på grunn av svært uforutsigbar atferd.

Sykehjemmet har i 2013 også iverksatt vedtak om tvangsbehandling. Pr dags dato har sykehjemmet 3 pasienter med tvangsvedtak. Dette er utfordrende behandling fordi man skal være sikre på at alt tillitsskapende arbeid er forsøkt før tvang brukes. Dette er tidkrevende og kompetansekrevende.

- Lege: økt behandling, flere prøver, færre innleggelser i sykehus (vanskeligere å få lagt inn pasienter) og mer aktiv behandling. Moer sykehjem har 100 % stilling som institusjonslege. Tilsynslegeordningen var tidligere delt på 4 leger. Nå er det en lege, noe som sikrer enhetlig medisinsk behandling av pasienter og oppfølging av pårørende. Det er utvidet behandling på sykehjemmet etter at samhandlingsreformen trådte i kraft. Kommunen har gått til innkjøp av medisinsk utstyr for å stille sikre diagnoser, og gi riktig behandling uten innleggelse på sykehus. Dette kan spare pasientene for lidelser og utrygghet ifht sykehusinnleggelser. Sykehjemmet har EKG, blærescanner, CRP, INR, O2-behandling, mm.

Sykehjemmet opplever at det er vanskeligere å få lagt inn pasienter i sykehus nå, enn før samhandlingsreformen. Det er også lettere for sykehuset å skrive pasientene tidligere ut til sykehjemmet, bl.a fordi kommunen har lege tilgjengelig på dagtid hver dag. Tidligere skrev for eksempel sykehuset ikke ut pasienter som sto på intravenøs antibiotikabehandling. Dette krever en annen oppfølging både ifht prosedyregjennomføring og oppfølging.

- Færre KTO-pasienter

Sykehjemmet har inntil oktober 2013 hatt stadig færre korttidsplasser. Opprinnelig skulle alle dobbeltrom på sykehjemmet (9 rom = 18 senger) benyttes til korttidsopphold. Disse plassene har i løpet av 2012 / 2013 blitt fylt med pasienter med langtidsvedtak. (Pasienten kommer inn på korttidsvedtak, men blir liggende med langtidsvedtak, i påvente av ledig langtidsrom). Kommunen kjøper pr dags dato i tillegg 3 langtids plasser ved Granås sykehjem. (1 i enerom og 2 på dobbeltrom)

Dette fører til at det er vanskelig å ivareta pasienter som har vedtak om rullerende korttidsopphold og pasienter fra hjemmesykepleien som trenger å komme inn på sykehjemmet med jevne mellomrom for å kunne klare seg lengre hjemme. Fra oktober 2013 vil medisinsk korttidsavdeling få utvidet antall plasser. Dette gjøres ved at alle pasientrom omgjøres til dobbeltrom. Her skal det kun bo korttidspasienter. Det er laget kriterier for tildeling av plass på denne avdelingen. Noen senger er til utskrivningsklare pasienter fra sykehuset.

- Økt antall LTO-plasser, 10 over bemanningsplanen.

Totalt er det 10 pasienter over bemanningsplanen. Direkte mot pasientene er det ikke økt bemanning på langtidsavdelingene siden 2008. Pasientgruppen er derimot svært endret.

- Stor økning i palliativ pleie (pleie ved livet slutt)

Tidligere hadde medisinsk korttidsavdeling mange rehabiliteringsvedtak. Nå er det få rehabiliteringsvedtak, men desto flere palliasjonsvedtak. Dette er pasienter som skal ha smertestillende behandling i den siste delen av livet sitt. Dette er krevende ifht oppfølging og kompetanse. Det krever økt legetilgang og en utvidet sykepleiekompetanse. Vi har god sykepleierdekning til å ivareta dette på medisinsk korttidsavdeling.

- Skabb-utbrudd på flere avdelinger.

Vi har siden sommeren 2012 og frem til september 2013 hatt gjentakende utbrudd av skabb ved flere avdelinger. Det har vært krevende aktiv behandling/sanering.

Status i hjemmebaserte tjenester pr. 12.09.13:

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleie, praktisk bistand og brukerstyrt personlig assistanse. Kommunen gir tjenester fattet etter vedtak om nødvendig helsetjenester, og er en lovpålagt tjeneste med døgkontinuerlig drift.

Siden samhandlingsreformen ble innført 01.01.12 har kommunen sett et økende behov for tjenester til hjemmeboende brukere.

Hjemmebaserte tjenester har over tid opplevd økende press på tjenesten. Flere brukere bor hjemme lenger nå enn tidligere i påvente av langtidsplass ved sykehjem. Det er færre plasser å tilby til korttid, - rehabilitering, - avlastning, - og rulleringsopphold da disse plassene er belagt med langtidsplasser. Samtidig ser man at pasienter skrives ut raskere fra sykehus til eget hjem. Antall brukere med behov for to personer i stell i hjemmet har økt.

Rådmannen ser at hjemmeboende brukere er mer ressurskrevende enn tidligere. Brukerne har flere aktive diagnoser og behovet for kompetanse hos personalet er økende. Man ser også at antall brukere som mottar praktisk bistand har økt det siste året.

Hjemmebaserte tjenester har i store deler av 2013 gitt tjenester til en bruker med behov for 1:1-bemanning hele døgnet. Dette alene utgjør 4,78 årsverk.

Med økt press på tjenesten, opplever de ansatte at det er liten tid til å jobbe med kompetanseutvikling i hverdagen, samtidig som kravet til kompetanse er stort. Ethvert vedtak om nødvendig helsehjelp utløser økt behov for bemanning med riktig kompetanse.

Dagens bemanning oppleves som meget presset for å kunne gi nødvendige, lovpålagte tjenester i hjemmet.

Kommunen har så langt i 2013 måttet leie inn ekstra vikarer ut over hva hjemmetjenesten har budsjett til, for å kunne gi brukerne de tjenestene de har krav på.

Vurdering av saken:

Det er ingen tvil om at samhandlingsreformen har påført kommunene flere oppgaver. Sett i sammenheng med en økende eldregenerasjon og generell befolkningsvekt er presset på helse og sosialtjenestene meget høy.

Vurdering av eventuelle økonomiske konsekvenser:

Samhandlingsreformen har påført kommunene økonomiske utfordringer innenfor dagens kapasitet. Kommunen jobber med å «stramme» inn på tjenestetildelingen, innen for lovens krav, samt effektivisere der det er mulig.

Kapasiteten fremover utfordres med tanke på bemanning i sykehjem, bemanning i hjemmetjenestene og sykehjemsdekning.

Konklusjon med begrunnelse:

Det er ingen tvil om at samhandlingsreformen har påført kommunene flere oppgaver. Sett i sammenheng med en økende eldregenerasjon og generell befolkningsvekt er presset på helse og sosialtjenestene meget høy. Det er heller ingen tvil om at samhandlingsreformen har påført kommunene økonomiske utfordringer innenfor dagens kapasitet. Saken er skrevet for å gi hovedutvalget en oversikt over status for samhandlingsreformen i Ås kommune.

Kan vedtaket påklages?

Nei

Ikrafttredelse av vedtaket:

Umiddelbart

HS-sak 25/13**VIDEREFØRING AV SAMARBEIDSAVTALE -
AKTIVT OPPSØKENDE BEHANDLINGSTEAM I FOLLO - ACT TEAM**[Gå til saksliste](#)[<<Forrige sak](#)[Neste sak>>](#)

Saksbehandler: Marit Roxrud Leinhardt

Arkivnr: G70

Saksnr.: 13/2130

Utvalg**Utv.nr.****Møtedato**

Hovedutvalg for helse og sosial

25/13

26.09.2013

Rådmannens innstilling:

1. Ås kommune inngår samarbeid med Ahus/Follo DPS og andre aktuelle Follokommuner om videreføring av ACT-team. Ås kommunes deltagelse er betinget av at minst 3 av de øvrige kommunene også deltar.
2. Rådmannen gis fullmakt til å undertegne endelig samarbeidsavtale.
3. Ås kommunes andel av utgiftene, i størrelsesorden kr 421 900,- pr år, økningen på kr. 163 800,- pr. år søkes innpasset i ordinært budsjett fra 1.1.2014.

Ås, 18.09.2013

Trine Christensen

Tidligere politisk behandling:

K sak 09/1491

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for helse og sosial

Formannskapet

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

Ingen

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

- Oslo universitetssykehus 21.9.2010: Samarbeidsavtale om ACT-team med 6 Follokommuner.

- Særutskrift KST 70/09: Prosjektmidler til oppstart av ACT-team

Utskrift av saken sendes til:

SAKSUTREDNING:

Sammendrag

ACT-teamet (Assertive Community Treatment) har vært drevet på prosjektbasis med statlige tilskudd siden 2010/11, og prosjektperioden avsluttes februar 2014. Det kan ikke forventes videre statlige tilskudd, og en videreføring med fast drift av ACT-team vil gi merkostnader for Ås kommune på om lag kr. 163 800, i tillegg til kostnader på kr 258 100 pr år i prosjektperioden. Resultatene av prosjektet synes gode for en målgruppe med store omsorgs- og behandlingsbehov og som ellers er vanskelig å nå med ordinære tilbud.

Sakens foranledning

Ås kommunestyre fattet i 2009 vedtak om at Ås skulle inngå i et samarbeid med opprettelse av ACT-team i Follo, under forutsetning av at minst 3 andre kommuner også skulle delta. Prosjektperioden skulle være i 3 år med opsjon på ytterligere 2 år.

Oslo universitetssykehus/Aker og kommunene Vestby, Oppegård, Ski, Frogn, Nesodden og Ås inngikk i 2010 en samarbeidsavtale vedrørende oppstart for ACT-team. Avtalen er senere overført til Akershus universitetssykehus HF/Ahus. Inntak av pasienter startet mars 2011.

Staten har i en overgangsfase gitt stimuleringstilskudd for oppstart av ACT-team, og Follo-prosjektet har fått tilskudd med ca. 2 mill. kr pr år i en treårsperiode som går ut i februar 2014.

ACT står for Assertive Community Treatment og kan oversettes til "Aktivt oppsøkende behandling i lokalmiljøet". Bakgrunnen for utprøvingen av modellen i Norge var anbefalinger i Helsedirektoratets rapport IS-1554 "Mennesker med alvorlige psykiske lidelser og behov for særlig tilrettelagte tilbud". Helsedirektoratet satte av statlige stimuleringsmidler til organisatorisk forpliktende samhandlingsmodeller mellom kommuner og helseforetak innen psykisk helsefeltet, deriblant etablering og drift av ACT-team. ACT er i utgangspunktet en amerikansk modell for organisering av behandling og behandling av mennesker med alvorlige psykiske helse- og rusproblemer.

ACT-teamet i Follo er ett av 14 team i Norge. 12 av teamene (deriblant Folloteamet) blir evaluert av "Nasjonal evaluering av ACT-team" på oppdrag fra Helsedirektoratet. Evalueringen blir foretatt av en forskergruppe fra KoRus Øst (Kompetansesenter Rus – region Øst) og Ahus. Forskergruppen publiserte høsten 2012 en halvveisevaluering med gode resultater. Denne finnes på rop.no og helsedirektoratet.no. Datainnsamling

til evalueringen varer ut februar 2014. Avsluttende evalueringsrapport er planlagt høsten 2014.

Målgruppe

ACT-teamets målgruppe er i følge Helsedirektoratets retningslinjer, pasienter med langvarige psykotiske sykdommer, alvorlige bipolare lidelser og rusmiddelmissbruk/-lidelser og tentativt alvorlige psykiske lidelser. I tillegg er målgruppen kjennetegnet ved liten evne til å samarbeide om foreskrevet behandling, at de opplever gjentatte krisepregede innleggelseser, har store begrensninger i sosial fungering, får tilbakefall med negative konsekvenser, mangler sosial støtte og at tidligere behandling har hatt begrenset effekt. I forprosjektet til ACT-teamet i Follo fra mars 2009 ble det anslått et pasientgrunnlag på mellom 83 -104 personer. Erfaringen fra andre ACT-team viser at det tar tid å komme opp i maksimalt pasientantall.

Formålet med aktivt oppsøkende behandling

Formålet er å opprettholde en regelmessig og tett kontakt med pasienten for å kunne følge tilstanden, og med dette utgangspunkt gi effektiv behandling og rehabilitering. Formålet er også å tilgjengeliggjøre tjenester for brukere som ikke nyttiggjør seg ordinære behandlingstiltak i kommunen og/eller spesialisthelsetjenesten. Det er også viktig å møte pasientene andre steder enn på et kontor. Dette sikrer at brukeren får behandling og oppfølging som kan bidra til økt mestring av hverdagen.

Finansiering

De totale driftskostnader til ACT-teamet i Follo er ca. kr. 6 mill. kr pr år. Teamet har mottatt statlig tilskudd på 2 millioner pr. år i 2011-2013. Refusjoner for poliklinisk behandling fra HELFO har i 2012 vært ca kr 850 000. Resterende kostnader har vært delt mellom Ahus og kommunene. I 2012 beløp dette seg til ca. 1,4 millioner i utgifter for kommunene. Kostnadene for kommunene fordeles delvis etter andel av totalbefolkningen i Follo og delvis etter antall gjennomførte pasientbesøk i kommunene.

Aktivitet

Teamet har i dag åtte ansatte; teamleder, psykiater (60 %), psykologspesialist, tre spesialsykepleiere (hvorav en russpesialist), en sosionom (arbeidsspesialist) og en merkantil.

Tall fra Follo samlet:

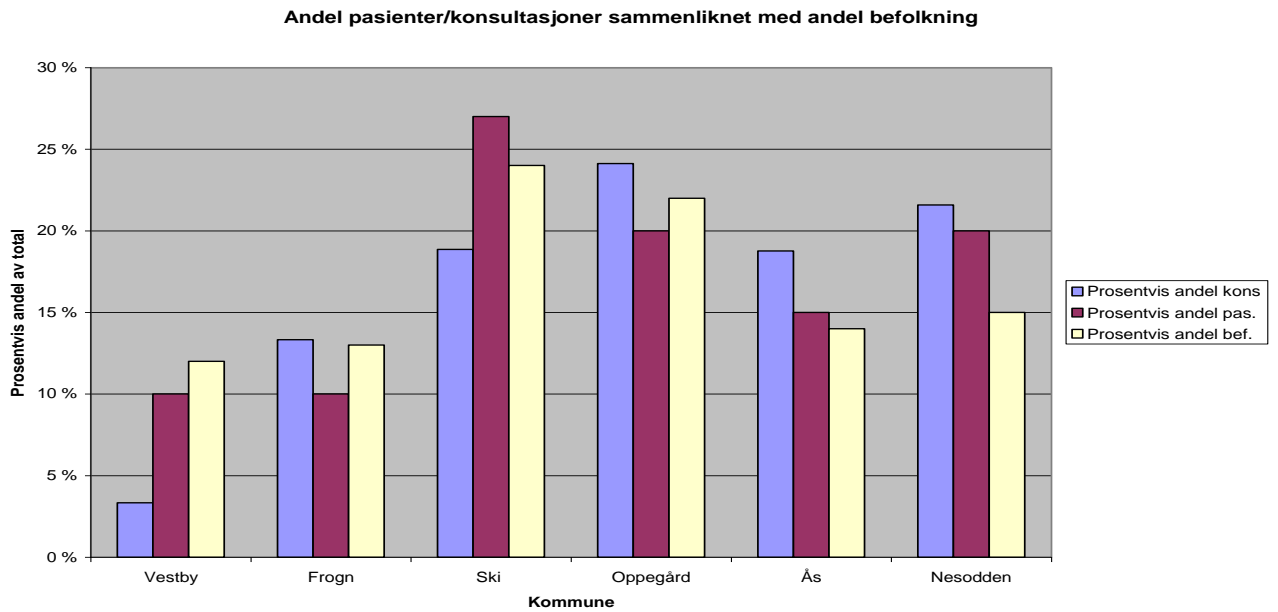
Antall pasienter:	41
Utskrevne pasienter:	10
Mottatte henvisninger:	82
Avslåtte henvisninger:	31

Ås har i gjennomsnitt hatt 6 pasienter tilknyttet ACT-teamet.

ACT-teamet gjennomfører et besøk med varighet på 1,5 time og så videre ukentlig kontakt med hver pasient. Det er store variasjoner alt etter pasientens behov. ACT-teamet holder også kontakt med pasienten selv om han/hun er innlagt.

I registrert aktivitet bruker ACT-teamet ca en tredjedel av tiden på tilbakefallsforebygging ovenfor mennesker med rusproblemer og psykisk lidelser. Ca en tredjedel av tiden er samarbeid med andre instanser, både med og uten pasienten tilstede. Tidsbruk relatert til medisiner og psykologisk behandling utgjør ca 20 %. ACT-teamet gjennomfører også pårørendekurs og veiledning av pårørende og holder kurs for kommunalt ansatte samt "ad hoc"- veiledning av samarbeidspartnere. Det gis også mulighet for anonymiserte drøftinger/veiledning med kommunene om mulige ACT-pasienter og kompliserte problemstillinger.

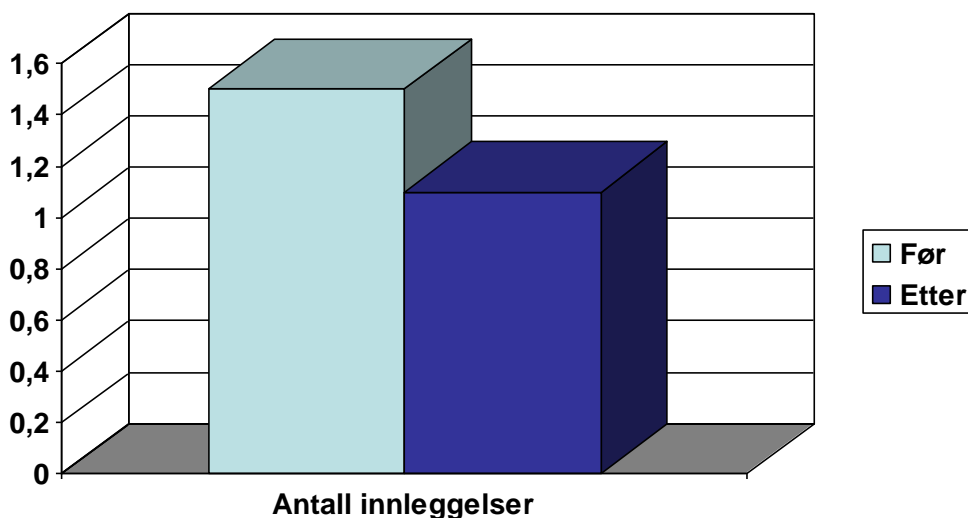
Andel pasienter og aktivitet sammenliknet med andel befolkning

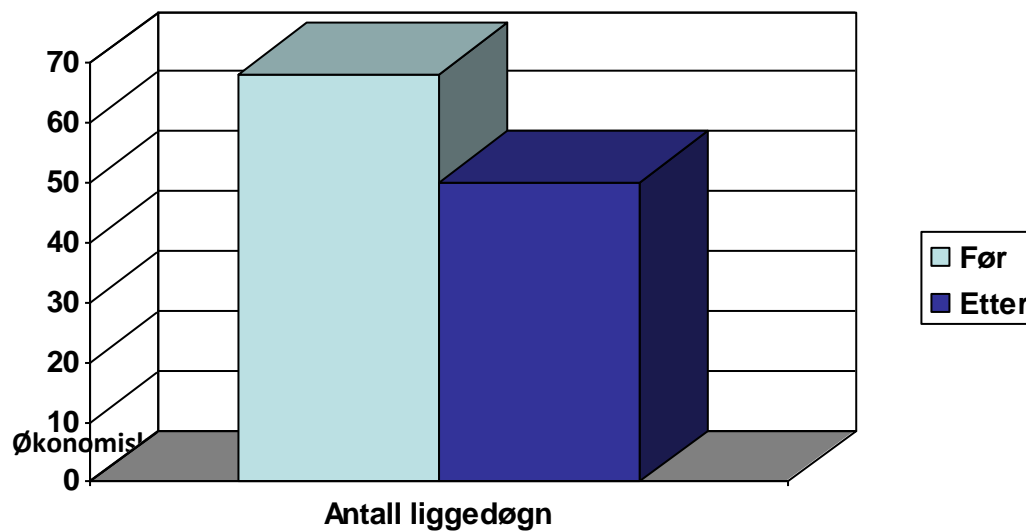

RESULTATER

Av pasienter henvist og tatt inn i teamet er det bare en pasient det ikke har lyktes i å etablere kontakt med. Tre pasienter har avsluttet kontakten mot råd fra ACT-teamet.

Ved optelling av døgninnleggelser i spesialisthelsetjenesten et år før inntak til ACT-teamet og et år etter inntak til ACT-teamet ses en signifikant nedgang i både antall innleggelser og antall døgn innlagt av teamets brukere.

Tabellen nedenfor viser kostnader med dagens bemanning beregnet med og uten statlig tilskudd. Beløpene vil kunne endres både i forhold til fordeling av antall brukere fra de ulike kommunene, og i forhold antall konsultasjoner for den enkelte bruker

MED statlig tilskudd		UTEN statlig tilskudd	
Totale driftsutgifter	6 000 000	Totale driftsutgifter	6 000 000
Statlige tilskudd	2 000 000	Refusjon HELFO	850 000
Refusjon HELFO	850 000		
Brutto driftsutgifter	3 150 000	Brutto driftsutgifter	5 150 000
AHUS (50 %)	1 575 000	AHUS (50 %)	2 575 000
Follo-kommunene (50 %)	1 575 000	Follo-kommunene (50 %)	2 575 000

Kostnad pr kommune		Kostnad pr kommune	
Vestby	120 700	Vestby	197 400
Frogn	207 300	Frogn	339 000
Ski	337 600	Ski	551 900
Oppegård	363 200	Oppegård	593 800
Ås	258 100	Ås	421 900
Nesodden	288 100	Nesodden	471 000

En videreføring av tilbudet uten statlig tilskudd, vil for Ås vedkommende bety en merkostnad pr år kr. 163 000 kr. Dette kommer i tillegg til kostnader for 2012 på kr 258 000, som allerede ligger inne i budsjettene.

Fortsatt samarbeid og drift av ACT forutsetter ny samarbeidsavtale. Fremtidig samarbeid vil også medføre en vurdering av utvidelse av målgrupper. Dette blant annet på bakgrunn av pågående evaluering.

Alternative løsninger

Dersom de seks Follokommunene og Follo DPS ikke inngår avtale om at ACT-teamet skal over til ordinær drift, vil de aktuelle brukerne henvises til kommunenes og spesialisthelsetjenestens ordinære tilbud, hvilket for de aktuelle brukerne vil bety et svekket tilbud.

Vurderinger og begrunnelser

Det eksisterende ACT-prosjektet synes å ha vært til god nytte for en gruppe brukere med sammensatte og alvorlige utfordringer innenfor rus og psykiske lidelser. Perioden med prosjekttilskudd fra statens side har gjort det mulig å prøve ut arbeidsmodellen, og resultatene så langt synes å være gode for dem som har mottatt tilbudet.

Den økonomiske oversikten viser en merkostnad ved fortsatt drift i størrelsesorden kr 163 000. Rådmannen vurderer at et slikt beløp kan være vanskelig å dekke innenfor eksisterende budsjett, og vil komme tilbake til dette under høstens behandling av budsjettet for 2014-2017.

HS-sak 26/13**MOT I ÅS KOMMUNE -****"ET LOKALSAMFUNN MED MOT"**[Gå til saksliste](#)[<<Forrige sak](#)

Saksbehandler: Hildegunn Sandvik	Arkivnr: A00	Saksnr.: 13/1654
Utvalg	Utv.nr.	Møtedato
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	31/13	22.08.2013
Hovedutvalg for helse og sosial	19/13	22.08.2013
Kommunestyret	53/13	04.09.2013
Hovedutvalg for helse og sosial	26/13	26.09.2013
Kommunestyret	/	

INNSTILLINGER OG VEDTAK**Kommunestyrets vedtak 04.09.2013:**

Saken utsettes.

Forslag som følger saken:

Jorunn Nakken (V) fremmet følgende forslag:

Det bes om en konkret beskrivelse av hvilke problemer som skal løses, og alternative forslag til løsninger.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs innstilling 22.08.2013:

1. Ås kommune inngår avtale med organisasjonen MOT om å bli et "Lokalsamfunn med MOT" fra og med 01.01.2014
 2. MOT- leder for Ås kommune vil være rådmannen.
 3. MOT- koordinator vil være SLT- koordinator.
- Kostnadene ved MOT innarbeides i budsjettet for 2014.

Rådmannens innstilling:

1. Ås kommune inngår avtale med organisasjonen MOT om å bli et "Lokalsamfunn med MOT" fra og med 01.01.2014
2. MOT- leder for Ås kommune vil være rådmannen.
3. MOT- koordinator vil være SLT- koordinator.
4. Kostnadene ved MOT innarbeides i budsjettet for 2014.

UTVALGENES BEHANDLINGER**Behandling i Kommunestyret 04.09.2013:**

Sverre Strand Teigen (H) fremmet følgende utsettelsesforslag:
Saken utsettes.

Jorunn Nakken (V) fremmet følgende forslag:

Det bes om en konkret beskrivelse av hvilke problemer som skal løses, og alternative forslag til løsninger.

Votering:

Utsettelsesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Fremlagt forslag fra V følger saken.

Vedtak i Kommunestyret 04.09.2013:

Saken utsettes.

Forslag som følger saken:

Jorunn Nakken (V) fremmet følgende forslag:

Det bes om en konkret beskrivelse av hvilke problemer som skal løses, og alternative forslag til løsninger.

Behandling i Hovedutvalg for helse og sosial 22.08.2013:

Erling Rognli (V) fremmet følgende alternative forslag til rådmannens innstilling:

1. Rådmannen utarbeider en formulering av kommunens behov for tiltak som lå til grunn for valget av MOT.
2. Ulike aktører som kan være aktuelle bidragsytere bes skissere løsninger på kommunens behov.
3. Saken fremmes på nytt.

Votering:

Venstres alternative forslag til rådmannens innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Vedtak i Hovedutvalg for helse og sosial 22.08.2013:

1. Rådmannen utarbeider en formulering av kommunens behov for tiltak som lå til grunn for valget av MOT.
2. Ulike aktører som kan være aktuelle bidragsytere bes skissere løsninger på kommunens behov.
3. Saken fremmes på nytt.

Behandling i Hovedutvalg for oppvekst og kultur 22.08.2013:

Votering: Rådmannens innstilling ble tiltrådt 8-1 (1H).

Vedtak i Hovedutvalg for oppvekst og kultur 22.08.2013:

1. Ås kommune inngår avtale med organisasjonen MOT om å bli et "Lokalsamfunn med MOT" fra og med 01.01.2014
 2. MOT- leder for Ås kommune vil være rådmannen.
 3. MOT- koordinator vil være SLT- koordinator.
- Kostnadene ved MOT innarbeides i budsjettet for 2014.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur 22.08.2013

Hovedutvalg for helse og sosial 22.08.2013

Kommunestyret 04.09.2013

Vedlegg som følger saken:

Referat fra POM- møte 06.02.2013

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg: Ingen

Utskrift av saken sendes til:

Rådmann

Oppvekst- og kultursjef

Helse- og sosialsjef

SLT- koordinator

Alle grunnskolene i Ås

Ungdomshuset Rudolf

Ungdomshuset Midtgard

Helsestasjonen for ungdom

SAKSUTREDNING:

1.0 Bakgrunn for saken

Saken har bakgrunn i møtevirksomhet i Arbeidsutvalget for positivt oppvekstmiljø (POM) og rådmannens ønske om bedret elevmiljø og økt innsats i det forebyggende arbeidet blant barn og unge i Ås kommune.

I arbeidsutvalget POM møtes Ås kommune, med representanter fra oppvekst- og kultur og helse- og sosial, og politiet i Follo for å jobbe tverrfaglig med barn- og unges oppvekstmiljø. På POM- møtet 11.02.2013 (vedlegg 1) hadde organisasjonen MOT en presentasjon. Presentasjonen ble godt mottatt og i referatet anbefaler arbeidsutvalget at det utarbeides en sak til kommunestyret, etter innhenting av referanser fra andre MOT- kommuner.

I K-sak 26/13 "*Plan for iverksettelse av tiltak i barnehager og skoler 2013*", 02.05.2013, konkluderte rådmannen med at barnehager og skoler i Ås blant annet bør vurdere følgende satsningsområder for perioden 2013 – 2016:

- *Overganger ved pedagogskifter og mellom barnehage og skole, barneskole og ungdomsskole må styrkes.*
- *Skolene har gode elev - lærer relasjoner som skaper forpliktelse og motivasjon i læringsarbeidet og dermed økt læringstrykk.*

I handlingsprogram for 2013 er dette ett av tiltakene for oppvekst- og kultur, innen skolenes elevmiljø:

Iverksette tiltak for å bedre elevmiljøet på de områder som Ås skårer dårligere enn landsgjennomsnittet (hentet fra s. 45 i handlingsprogrammet)

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2013	
				Ønsket	Godt nok
Levende lokaldemokrati og samfunnsliv	Medbestemmelse 10. trinn	Elevundersøkelsen	2,1	3,0	2,5
Livsstil som bidrar til god fysisk og psykisk helse	Sosial trivsel 7. trinn	Elevundersøkelsen	4,3	4,5	4,4
	Sosial trivsel 10. trinn	Elevundersøkelsen	4,1	4,5	4,3
	Mobbing på skolen 7. trinn	Elevundersøkelsen	1,4	1,2	1,3
	Mobbing på skolen 10.trinn	Elevundersøkelsen	1,4	1,2	1,4

Figur 1: Utsnitt fra tabell 13 *Målkart for Barnehage og skole, fokusområdet Samfunn* i Handlingsprogram 2013-2016, s. 43.

Resultater fra elevundersøkelsen på 7. trinn:

Indikator og nøkkeltall	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
» Sosial trivsel - Ås kommune	4,4	4,3	4,4	4,4	4,3
» Sosial trivsel - Akershus fylke	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5
» Sosial trivsel - Nasjonalt	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
» Trivsel med lærerne - Ås kommune	4,0	3,7	4,0	4,1	3,9
» Trivsel med lærerne - Akershus fylke	4,0	4,0	4,1	4,1	4,2
» Trivsel med lærerne - Nasjonalt	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1
» Mobbing på skolen - Ås kommune	1,3	1,4	1,4	1,3	1,4
» Mobbing på skolen - Akershus fylke	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
» Mobbing på skolen - Nasjonalt	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4

Figur 2: Resultat fra elevundersøkelsen skoleårene 2007/2008 - 2011/2012 for **7. trinn**.

Sammenligning mellom Ås kommune, Akershus og nasjonalt. Høy verdi betyr positivt resultat for alle indeksene unntatt mobbing. Når det gjelder mobbing, betyr lav verdi liten forekomst av mobbing.

Resultater fra elevundersøkelsen på 10. trinn:

Indikator og nøkkeltall	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
» Sosial trivsel - Ås kommune	4,2	4,2	4,2	4,3	4,1
» Sosial trivsel - Akershus fylke	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
» Sosial trivsel - Nasjonalt	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
» Trivsel med lærerne - Ås kommune	3,6	3,8	3,6	3,8	3,7
» Trivsel med lærerne - Akershus fylke	3,7	3,7	3,8	3,7	3,8
» Trivsel med lærerne - Nasjonalt	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8
» Mobbing på skolen - Ås kommune	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4
» Mobbing på skolen - Akershus fylke	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
» Mobbing på skolen - Nasjonalt	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
» Medbestemmelse - Ås kommune	2,2	2,4	2,2	2,1	2,1
» Medbestemmelse - Akershus fylke	2,3	2,3	2,4	2,4	2,3

Figur 2: Resultat fra elevundersøkelsen skoleårene 2007/2008 - 2011/2012 for **10. trinn**. Sammenligning mellom Ås kommune, Akershus og nasjonalt. Høy verdi betyr positivt resultat for alle indeksene unntatt mobbing. Når det gjelder mobbing, betyr lav verdi liten forekomst av mobbing.

Anbefalingen fra POM, resultater fra elevundersøkelsen og ønskede mål og tiltak er til sammen byggrunnen for rådmannens innstilling.

2.0 Hva er MOT?

[MOT](#) er en ideell organisasjon etablert av Johann Olav Koss og Atle Vårvik i 1997. Rune Bratseth og Dag Otto Lauritzen er også to av stifterne. Organisasjonen knytter til seg idrettsutøvere og artister for å være positive rollemodeller, som en viktig del av strategien for å nå ungdom.

I dag har MOT samarbeid med 221 kommuner i Norge. MOT har ca. 5800 medarbeidere rundt i landet. Dette er ansatte i organisasjonen og alle som har fått såkalt MOT- utdanning. Dette er lærere, elever og andre i kommunen som får opplæring i MOT. Pr. juni 2013 har ca. 4600 elever fått 2 dagers skolering og regnes da som medarbeidere i MOT. Totalt har ca. 60 000 elever, fra 7. trinn t.o.m. 3. år på videregående skole, hatt befatning med MOT pr. juni 2013.

MOT driver holdningsskapende arbeid i skoler, på fritidsklubber og andre arenaer for ungdom. Arbeidet handler om å bevisstgjøre ungdom til å ta valg som gjør at de mestrer livet. Det vil i hovedsak være på ungdomsskolene de unge vil møte MOT. Det krever fokus over tid å bygge holdninger, derfor har MOT programmer i skolen som strekker seg over tre år. Noen av temaene MOT jobber med er: valg, fremtidsbevissthet, drømmer, mål og ambisjoner, gode forbilder, selvbilde, stolthet og mestring.

Det handler om å *vise mot*;

MOT til å leve

MOT til å bry seg

MOT til å si nei

Dersom kommunen beslutter å bli et "Lokalsamfunn med MOT" vil våre ungdomsskoler blir såkalte *MOT-skoler*. Det innebærer at skolen knytter seg opp mot eller utdanner et visst antall *MOT-informatører*. Dette er som oftest lærere. MOT-informatørene skal trene ungdom i å vise MOT, innenfor temaer som drømmer, klassemiljø, mobbing, inkludering, ansvar og valg. MOT i ungdomsskolen er et helhetlig pedagogisk program der elevene møter MOT 15 ganger over 3 år. Programmet tar sikte på å skape et godt miljø gjennom å bevisstgjøre og trene ungdommene i samhandling og kommunikasjon, i det å sette grenser for seg selv og andre, skape mestringsfølelse og gi hverandre følelser av å være betydningsfulle og verdifulle. Gjennom formidling, øvelser, historier, dialog og rollespill bevisstgjøres ungdom på verdien av å ta egne valg, ta vare på hverandre og vise mot.

Ungdom med MOT er en del av programmet rettet mot ungdomsskolen, der utvalgte elever fra 9.trinn besøker barneskoleklasser for å gjøre overgangen til ungdomsskolen lettere. Ungdom med MOT blir også faddere for elever på 7.trinn. MOT-programmet omfatter også møter med de foresatte og møter med personalet på skolen.

2.1 Forpliktelser

Dersom Ås kommune blir et "*Lokalsamfunn med MOT*" er det dette vi forplikter oss til:

- Forankring og motivasjon på ledernivå.
- Et samarbeid for holdningsskapende arbeid og bevisstgjøring av ungdom.
- Et bevisst forhold til å jobbe kontinuerlig og målbevisst.

Etablering av "Lokalsamfunn med MOT" vil innebære:

- Kontraktsinngåelse med kommunen som avtalepart.
- Fokus på rekruttering og opplæring av lokal MOT- leder, MOT-informatører, MOT-koordinator og kontaktpersoner.

Forpliktelser i et "Lokalsamfunn med MOT":

- Rekruttering av en lokal MOT-leder. Lederen har ansvar for å legge til rette for MOT og ha det overordnede ansvaret. Lederen skal også delta på en to dagers skolering.
- Rekruttering av lokal MOT-koordinator som deltar på en tre dagers skolering i regi av MOT. Koordinatoren har det praktiske ansvaret for å innføre og gjennomføre MOT.
- Obligatoriske 3 timers lærerforedrag på MOT- skolene i løpet av det første året for nye MOT-kommuner.
- Gjennomføre MOT i ungdomsskolen på MOT-skolene.
- Ungdom med MOT- skolering
- Benytte programmet "MOT i fritid".

3.0 Referanser

Ås kommune har hentet referanser fra Lørenskog kommune. Noen av skolene i Lørenskog begynte med MOT allerede i 2004. Lørenskog kommune som lokalsamfunn gikk inn i MOT i 2009. MOT er nå bredt forankret i kommunen. Lørenskog har en leder for MOT (rådmann) og en koordinator for MOT (SLT-koordinator). Kommunen gir svært gode referanser og trekker fram to ting de er spesielt fornøyd med:

1. *Ungdom med MOT.* Søkeordning der 9.klassinger blir "faddere" for nye 7.klassinger. Dette har gitt en stor bedring rundt overgangen barneskole – ungdomsskole og ungdommene forteller om en tryggere og mer hyggelig start på ungdomsskolen.
2. *Skolering av politiet.* Kommunen har brukt noe av midlene til SLT- koordinator til å skolere 4 politibetjenter i MOT. Disse 4 betjentene brukes aktivt på ungdomsskolene og ellers i kommunen i det forebyggende arbeidet.

4.0 Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)

Det er vedtatt i handlingsprogrammet for 2013 at det skal opprettes en hel stilling som SLT- koordinator i Ås kommune fra og med august 2013. SLT-koordinatoren skal jobbe mot ungdom og koordinere rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak for ungdom. SLT-koordinator skal arbeide tett opp mot politiet, skolene og de andre instansene i kommunen.

En stor del av arbeidsfeltet til SLT- koordinator i Ås kommune vil ha sterk forankring i oppvekst- og kulturetaten. Rådmannen ser derfor at stillingen SLT- koordinatoren bør være organisert under oppvekst- og kultursjefen.

Etter råd fra Lørenskog kommune ser rådmannen for seg at det er SLT- koordinatoren som skal bli lokal MOT-koordinator. Han/hun vil da delta på en tredagers skolering i regi av MOT. Det vil være SLT- koordinator som drifter mot og samordner arbeidet i kommunen. I Lørenskog bruker SLT- koordinator ca. 20 % sin stilling til å koordinere MOT.

5.0 Vurdering av saken:

Med MOT-programmet vil skolene få verktøy som kan være til hjelp for å realisere målene som ligger i [Kunnskapsløftets generelle del](#). Utklipp fra den generelle delen:

"Målet for opplæringa er å ruste barn, unge og vaksne til å møte livsens oppgåver og meistre utfordringar saman med andre. Ho skal gi kvar elev kompetanse til å ta hand om seg sjølv og sitt liv, og samtidig overskott og vilje til å vere andre til hjelp."

En stor del av forutsetningen for å lykkes i fagarbeidet ligger i den generelle delen av Kunnskapsløftet. Her løftes det fram gangs mennesker med motivasjon, arbeidslyst, mot til å si i fra og evne til å bry seg om andre. Mange av verdivalgøvelsene som brukes ved MOT- besøkene går rett inn i de verdiene som er beskrevet i Kunnskapsløftets generelle del.

Rådmannen har en grunnleggende positiv holdning til forebyggende arbeid blant barn og unge. Målrettet arbeid med MOT gir kommunen en god mulighet til å bedre elevmiljøet som igjen kan gi bedre resultater på elevundersøkelsen. MOT vil også kunne bedre overgangen ved pedagogskifter og mellom barneskole og

ungdomsskole. Trening i samhandling og kommunikasjon kan føre til forbedringer i elev - lærer relasjoner som igjen kan gi økt læringstrykk.

6.0 Vurdering av eventuelle økonomiske konsekvenser:

Deltakelse i "Lokalsamfunn med MOT" vil innebære følgende økonomiske forpliktelser:

Minimumsprisen for MOT pr. år er kr. 60.000,- for samlet avtale for hele kommunen. Det betales for en lisensdel og en utdanningsdel.

Lisensdel: kr. 30.000,-

Utdanningsdel:

kr. 10.000,- pr. MOT-informatør/-koordinator

kr. 5.000,- pr. MOT-rector

kr. 5.000,- for Lokal MOT-leder

Prisen betales for et halvt eller et helt år. Det betyr at dersom avtaleinngåelsen skjer på høsten 2013 vil Ås kommune bli belastet for et halvt år. Venter vi midlertidig med avtaleinngåelsen til januar 2014 kan kommunen betale for ett år av gangen. Ås kommune kan uansett starte planleggingen av MOT høsten 2013, selv om selve skoleringen og mer av det praktiske arbeidet med MOT vil skje fra januar 2014. Kostnadene foreslås derfor innarbeidet i budsjettet for 2014.

Kan vedtaket påklages?

Nei

Ikrafttredelse av vedtaket:

01.01.2014

TILLEGGSNOTAT

Til: Hovedutvalg for helse- og sosial, Kommunestyret

Fra: Rådmann

Dato: HHS 26.09.2013, kommunestyret 09.10.2013

Saksbehandler: Hildegunn Sandvik

Saken gjelder: MOT I ÅS KOMMUNE – "Et lokalsamfunn med MOT"

1.0 Tidligere behandling av saken

Tilleggsnotatet har bakgrunn i behandling av saken MOT I ÅS KOMMUNE – "Et lokalsamfunn med MOT" i Hovedutvalg for helse- og sosial den 22.08.13 og i Kommunestyret den 04.09.2013. Det følgende er tilleggsnotatet til saksframlegget.

2.0 Bakgrunn for kommunens valg av MOT

En innføring av MOT i Ås kommune må sees i sammenheng med rådmannens ønske om en økt innsats for å bedre koordineringen av ulike tiltak rettet mot barn og unge, og en grunnleggende positiv holdning til forebyggende arbeid. Opprettelsen av SLT-koordinatorstillingen understreker også dette poenget.

Som beskrevet i saksframlegget, var utgangspunktet for innføringen av MOT et ønske om å bedre elevmiljøet i Ås. Kommunen scorer under ønsket resultat i områdene mobbing, medbestemmelse og sosial trivsel. Ås- skolen har også som satsningsområde at skolene har gode elev- og lærer relasjoner, samt at overgangene i skolen skal styrkes. Overganger i seg selv gjør ofte at et barns utvikling går litt saktere i en periode, stopper opp i en periode eller går litt tilbake (Hattie 2006 m fl). Rådmannen ønsker å gjøre overgangene så gode som mulig, og dessuten gi ungdommene gode strategier for å møte overganger senere i livet.

Organisasjonen MOT holdt en presentasjon for Arbeidsutvalget for positivt oppvekstmiljø (POM), der det sitter representanter fra oppvekst- og kultur, helse- og sosial og politiet i Follo. POM anbefalte på møtet 11.02.2013, å jobbe videre for at Ås kommune kan bli et lokalsamfunn med MOT.

Andre tiltak rettet mot barn og unge bærer ofte preg av å være en tidsbegrenset innsats på enkeltstående områder, og det er ofte tilfeldigheter som styrer hvem som får tilbud om disse tiltakene. Eksempler på slike tiltak kan være ART (Aggression Replacement Training), PIS-grupper (Program for skilsmissegrupper) Positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling (PALS), og Lions Quest (Det er mitt valg). Til tross for at dette er gode enkelttiltak, og godt kan være et supplement til MOT, kan det være vanskelig å måle en samlet effekt på samme måte som ved MOT, hvor alle blir inkludert.

I regi av Utdanningsdirektoratet ble det bestilt en rapport fra det nordiske utdanningsinstituttet NIFU ([link til rapporten](#)), blant annet for å avdekke hvilken grad programmer for å forebygge mobbing og bedre læringsmiljøet har effekt. Det fikk stor oppmerksomhet i media da rapporten viste at flere av mobbeprogrammene som skoler over hele landet bruker, ikke fører til mindre mobbing. Rapporten førte til at Utdanningsdirektoratet i fjor anbefalte ikke å bevilge penger til mobbeprogrammene. Kunnskapsminister Kristin Halvorsen valgte likevel å videreføre støtten. Lektor ved senter for adferdsforskning ved Universitetet i Stavanger Sigrun Ertesvåg, som også

har forsket på mobbing, var uenig i kritikken rapporten fikk. Hun påpekte at de skolene som implementerte programmene godt, fikk resultater.

I denne sammenhengen vil rådmannen påpeke at MOT ikke er et mobbeprogram, men holdningsskapende arbeid i skoler, på fritidsklubber og andre arenaer for ungdom. Arbeidet handler om å bevisstgjøre ungdom til å ta valg som gjør at de mestrer livet. MOT skal trene ungdom i å vise MOT, innenfor temaer som framtidsvisjoner, klasse miljø, mobbing, inkludering, ansvar og valg. En av de positive bieffektene av programmet er en nedgang i mobbing ved kontrollmålte skoler. Andre positive effekter er høyere score innen trivsel, senere debutalder for alkohol og mindre bruk av tobakk og alkohol.

MOT ble tildelt kr. 750 000,- av Utdanningsdirektoratet for sitt helhetlige arbeid med skolemiljø. I tillegg vedtok Helse- og omsorgskomiteen følgende merknad til Folkehelsemeldinga, som ble vedtatt i Stortinget i juni:

Komiteen er opptatt av frivillighetens rammevilkår generelt, men vil særlig påpeke behovet for tilskuddsordninger som favner helhetlig forebyggende innsats. Komiteen vil i denne sammenheng peke på arbeidet som organisasjonen MOT gjør. Organisasjonen kan dokumentere gode resultater med å forebygge tidlig, før problemer oppstår. Godt folkehelsearbeid mot ungdom må handle om mer enn å identifisere problemområder som mobbing, rus eller psykiske problemer. Det handler om å forebygge helhetlig og se ungdom som hele mennesker.

I større grad enn å ha fokus på hvilke problemer som skal løses, ønsker rådmannen å fokusere på forebyggende arbeid. En innføring av MOT vil gi kommunen et løft i det forebyggende arbeidet, samtidig som det kan få en samlet effekt for hele bygda. Det jobbes tverretattlig med å knytte Nordby og Ås sentrum nærmere sammen, og MOT kan i så måte være en god modell for å oppnå dette. Gjennom MOT vil ungdommene møte et ensartet opplegg uansett hvor de befinner seg i kommunen, det være seg på kulturhuset, i handelsstanden, på fritidsklubbene eller på idrettsbanen.

MOT er en veletablert merkevare og de har gjennom flere års arbeid opparbeidet seg høy grad av kredibilitet blant unge. Organisasjonen vektlegger symbolverdien av **MOT**. Etter å ha jobbet med verdiene på skolen, vil ungdommene møte symbolet på de omtalte arenaene i kommunen. Det handler om å gi ungdommene en helhetlig hverdag preget av gode verdier. Rådmannen mener at dette kan være med på å sende tydelige signaler om at Ås ønsker et trygt lokalsamfunn med gode oppvekstvilkår for sine innbyggere. Dette skiller MOT fra andre mobbeprogram/ pedagogiske program som kun finnes i skolen.

3.0 Nytt rundskriv om forebyggende innsats for barn og unge

Flere av departementene, blant annet Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartement og Kunnskapsdepartementet, publiserte den 04.09.2013 et nytt rundskriv ([Rundskriv Q-16/2013](#)) som tar for seg forebyggende innsats for barn og unge.

Her følger utklipp fra rundskrivet:

Starte tidlig, samordne og ha kompetanse

Godt forebyggende arbeid krever at vi starter tidlig og tenker og handler langsiktig. Gode fellesskapsløsninger er et godt utgangspunkt for et inkluderende oppvekstmiljø.

En av de viktigste utfordringene er å tenke helhetlig og å samordne innsatsen på tvers av fagområder. Godt forebyggende arbeid fokuserer ikke først og fremst på symptomer, men er generelt orientert med sikte på å fremme sunne barn og unge som håndterer framtidige utfordringer og risikoer.

Det handler om forebyggende arbeid i fritid, oppvekst, helse, skole og politi.

Forebygging rettet mot barn og unge handler først og fremst om å legge til rette for et godt oppvekstmiljø for alle. Dette handler både om informasjons- og holdningsarbeid, samt konkret arbeid for å skape gode, trygge lokalsamfunn.

Universell forebygging omfatter innsats rettet mot hele befolkningsgrupper (for eksempel alle barn og unge). Læringsmiljø- og antimobbeprogram i skolen er eksempler på universell forebygging. Felles for slike programmer er blant annet å fremme vennskap og gode relasjoner og bekjempe mobbing.

Plikt til å forebygge - lov og regelverk

Et godt oppvekstmiljø skapes gjennom et tett samspill mellom offentlige aktører, familie, nærmiljø og positive krefter i lokalsamfunnet. Å legge til rette for at barn og unge får en god oppvekst er et samfunnsansvar som deles av mange. Gode forhold for å samarbeide er avgjørende for å lykkes.

Lokal mobilisering og frivillig innsats

En forutsetning for et godt oppvekstmiljø er et tett samspill mellom kommunen og de positive kreftene i lokalsamfunnet, som frivillige organisasjoner, barn og ungdom selv, foreldre, interessegrupper og ildsjeler. Engasjement og trygge møteplasser der barn og unge kan delta skaper og opprettholder aktive lokalsamfunn.

Lokalsamfunn

Holdninger og normer i lokalsamfunnet har betydning for barn og unges oppvekstmiljø. Å skape inkluderende lokalsamfunn hvor alle gis mulighet til å delta og å mestre er derfor forebyggende innsats. Forebygging kan også handle om å fange opp og ta tak i negative tendenser i nærmiljøet som har uheldige konsekvenser for barn og unges oppvekst.

Kommunen har en viktig rolle i forebyggingsarbeidet og bør ha en helhetlig tilnærming til planlegging og organisering av den forebyggende innsatsen for barn og unge.

4.0 Skolenes holdning til MOT

En eventuell avtaleinngåelse med MOT har vært diskutert i rektorgruppa. Det er først og fremst kommunens to ungdomsskolerektorer som vil måtte jobbe aktivt med MOT, men det vil også involvere barneskolerektorene. *Ungdom med MOT* er en del av programmet der utvalgte elever fra 9.trinn besøker 7. trinnelever for å gjøre overgangen til ungdomsskolen lettere. Det er et gjennomgående ønske blant rektorene om at Ås kommune skal bli et lokalsamfunn med MOT. Rektorene positivitet var en viktig forutsetning for at Rådmannen fremmet saken for hovedutvalg og kommunestyre.

Begge ungdomsskolerektorene har uttalt at en innføring av MOT er noe de ønsker.

Her er uttalelsen fra rektor ved Nordbytn ungdomsskole:

For tre år siden slet Nordbytn med et rusmiljø. Dette ble det jobbet godt og iherdig rundt av både lærere, ledelse, foresatte og andre hjelpeinstanser i Ås kommune. Siden har miljøet på Nordbytn vært meget bra.

Vi vet ikke hva som venter oss i fremtiden, og vi ønsker å forebygge så godt vi bare kan. Vi jobber med dette daglig, for dette er et fokus vi ikke slipper. Men lærerne skal også undervise fagene sine, og naturlig nok er det fagene som har – og bør ha – det største fokuset. Derfor hadde det vært til stor hjelp for oss som jobber i ungdomsskolen, og ikke minst for elevene, at vi fikk et kommunalt fokus gjennom MOT.

«MOT har en helhetlig modell for hvordan lokalsamfunn kan jobbe sammen med ungdom.

Helhetsmodellen består av program i ungdomsskolen og videregående skole, samt tiltak på ungdoms fritidsarena.»

Nordbytn ungdomsskole ser viktigheten av at skolen, hjemmene og fritidsarenaene jobber sammen for ungdommene. Skolen må ikke bli en egen «verden» utenfor, men vi må jobbe sammen. Da skjønner ungdommene at vi vil det samme, og at hele lokalsamfunnet jobber sammen for dem. Dette betyr trygghet, og det er virkelig noe ungdommene trenger. Forebygging er viktig også for kommuneøkonomien på lengre sikt. Jo flere vi klarer å holde borte fra rus, jo mer sparer vi penger og menneskelige tragedier.

MOT er en holdningsskapende organisasjon som jobber for og med ungdom. MOTs mål er å bidra til robuste ungdommer og trygge ungdomsmiljø.

Trine Tønnessen Heir, rektor Nordbytn ungdomsskole

5.0 Økonomi

Minimumsprisen for MOT pr. år er kr. 60.000,- for samlet avtale for hele kommunen. Det betales for en lisensdel og en utdanningsdel.

Lisensdel: kr. 30.000,-

Utdanningsdel:

kr. 10.000,- pr. MOT-informatør/-koordinator

kr. 5.000,- pr. MOT-rector

kr. 5.000,- for Lokal MOT-leder

Da vi har to ungdomsskoler i vår kommune vil regnestykket se slik ut:

Kostnader for MOT pr. år.	
Lisensdel	Kr. 30 000,-
MOT-informatør. 2 stk pr. ungdomsskole	Kr. 40 000,-
MOT-rector. 2 stk.	Kr. 10 000,-
Lokal MOT-leder (rådmann)	Kr. 5 000,-
Sum pr. år	Kr. 85 000,-

Kommunen vil bli belastet for et halvt år av gangen.

6.0 Oppsummering

Rådmannen mener at en eventuell avtaleinngåelse med MOT kan synliggjøre at Ås kommune prioriterer forebyggende arbeid blant barn og unge. I lys av [rundskriv Q-16/2013](#) har viktigheten av forebyggende arbeid blitt løftet ytterligere. Som nevnt tidligere har også rådmannen tro på at MOT kan bidra til å heve resultatene på elevundersøkelsen, bidra til en tryggere og bedre overgang mellom barneskole og ungdomsskole, og øke muligheten for gode elev- og lærerrelasjoner.

Alternativt kan kommunen fortsette som i dag, der hver skole jobber etter det programmet skolen mener gir resultater. Det er også flere av skolene som ikke støtter seg til et spesielt program, men alle skolene har egne planer for et godt skolemiljø/handlingsplaner mot mobbing. Selv om hver skole selvsagt bygger sin egen kultur og praksis, ønsker rådmannen å innføre noe som er felles, særlig for begge ungdomsskolene. Hvert skoleår er det elever som bytter ungdomsskole. Det vil gange disse elevene å møte det samme holdningsskapende arbeidet på begge skolene.